

Sygn. akt VU 2152/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy – V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głównyński

Protokolant: Magdalena Pańków

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2015 roku w Legnicy

sprawy z wniosku wspólników(...) Spółka cywilna, J. T. i M. B. z/s w L. oraz J. B., W. P., R. P. (1), H. U. i D. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odstąpienie od ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla J. B. innych oraz o odstąpienie od ustalenia kwoty należnych składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Pracy

na skutek odwołania wspólników (...) Spółka cywilna, J. T. i M. B. z/s w L. oraz J. B., W. P., R. P. (1), H. U. i D. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 28 lutego 2014 roku

znak (...) nr dec. (...)

(...) nr dec. (...)

(...) nr dec. (...)

(...) nr dec. (...)

(...) nr dec. (...)

(...) nr dec. (...)

(...) nr dec. (...)

I. oddala odwołania,

II. zasądza od wspólników spółki cywilnej (...) w L. J. T. i M. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. solidarnie kwotę 2.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt 2152/14

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 28 lutego 2014 r. Nr: (...),

(...),

(...),

(...),

(...),

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił płatnikowi składek (...) Spółce Cywilnej J. T. M. B. z siedzibą w L. wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla następujących zainteresowanych, jako zleceniobiorców u płatnika składek:

- J. B. – za okres od września 2010 r. do maja 2012 r.;

- W. P. – za okresy od kwietnia 2008 r. do września 2009 r. i od marca 2012 r. do maja 2012 r.;

- R. P. (1) – za okres od października 2009 r. do maja 2012 r.;

- H. U. – za okres od kwietnia 2008 r. do maja 2012 r.;

- D. Ź. – za okres od września 2009 r. do maja 2012 r.

W uzasadnieniu wymienionych wyżej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wskazał, iż na podstawie protokołu kontroli z dnia 19 listopada 2013 r. i aneksu z dnia 17 grudnia 2013 r., znak sprawy (...) ustalono, że płatnik składek przedmiot działalności swojego przedsiębiorstwa w zakresie ochrony obiektów (...) Sp. z o.o. w P. od marca 2008r. realizował w oparciu o umowy zlecenia. Początkowo – do marca 2008 r. - płatnik zawierał jedną umowę zlecenia, której przedmiotem był dozór i strzeżenia mienia na obiektach w.w. spółki. Z jej tytułu dokonał zgłoszenia zainteresowanych jedynie do ubezpieczenia zdrowotnego oraz naliczył składki na ubezpieczenie zdrowotne od uzyskanych z niej przychodów. Po otrzymaniu informacji z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, iż zainteresowani nie posiadają innego tytułu do ubezpieczeń społecznych, płatnik dokonał zgłoszenia i zadeklarował składki na ubezpieczenia społeczne od całości wypłaconych wynagrodzeń zainteresowanym. W związku ze złożeniem przez płatnika składek poprawnych dokumentów korygujących, na koncie płatnika powstały zaległości z tytułu nie opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne za w/w ubezpieczonych. Wobec powyższego płatnik zawarł z zainteresowanymi dwie umowy zlecenia. Pierwsza dotyczyła wykonywania prac porządkowych i sprzątnięcia na obiekcie (...) i przewidywała wynagrodzenie w wysokości 300 zł brutto miesięcznie. Druga umowa zlecenia, przewidująca wyższe wynagrodzenie (800 zł, podwyższane aneksami na 900 zł, następnie 1100 zł i 1200 zł), której przedmiotem było dozorowanie i strzeżenie mienia powierzonego zleceniobiorcom na terenie (...) Sp. z o.o. w P.. W związku z tym płatnik dokonał kolejnej korekty dokumentów rozliczeniowych za okres wsteczny, tj. od marca 2008 r., kierując się zasadą, że przychody uzyskane przez ubezpieczonych z pierwszej umowy stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, zaś przychody uzyskane z drugiej umowy zlecenia stanowią jedynie podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych skonstatował, że zawieranie z zainteresowanymi dwóch umów zlecenia miało na celu stworzenie iluzorycznego zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych, a w konsekwencji stanowiło obejście prawa w zakresie ustalania podstawy wymiaru składek, bowiem sporządzenie drugiej umowy zlecenia w zakresie utrzymania czystości w rzeczywistości nie zmieniło zakresu wykonywanych obowiązków pracowników ochrony, którzy czynności te mieli obowiązek wykonywać również na podstawie pierwszej umowy. Nadto organ rentowy wskazał, że zainteresowani prace porządkowe przez cały okres zatrudnienia na umowę zlecenia wykonywali w tym samym czasie co czynności dozoru i ochrony mienia, a nadto na obiekcie chronionym działała firma zewnętrzna (...), której zadaniem było kompleksowe utrzymanie porządku i sprzątnięcie na obiektach spółki (...). Organ wskazał też, że zawarcie drugiej umowy zlecenia miało miejsce po powzięciu przez płatnika informacji o braku zbiegu tytułów do ubezpieczenia uzasadniającego deklarowanie jedynie składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Wobec powyższego organ rentowy stwierdził, że płatnik składek winien zadeklarować składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za wymienionych ubezpieczonych, za okresy wykazane w sentencji tych decyzji, przyjmując za podstawę sumę wynagrodzeń, jakie zainteresowani otrzymywali z tytułu dwóch umów zlecenia.

Decyzją z dnia 28 lutego 2014 r., Nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wymierzył płatnikowi składki na Fundusz Pracy z tytułu zawartych z w.w. zainteresowanymi umów zlecenia, w wysokościach wskazanych za każdy miesiąc w okresie od stycznia 2008 r. do grudnia 2012 r.

Decyzją z dnia 28 lutego 2014 r., Nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wymierzył płatnikowi składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z tytułu zawartych z w.w. zainteresowanymi umów zlecenia, w wysokościach wskazanych za każdy miesiąc w okresie od stycznia 2008 r. do grudnia 2012 r.

W uzasadnieniach powyższych decyzji organ rentowy wskazał, iż płatnik składek nie zadeklarował składek za wskazane wyżej okresy na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od sumy przychodów osób wykonujących pracę na podstawie zawartych dwóch umów cywilnoprawnych.

W jednobrzmiących odwołaniach od powyższych decyzji J. T. i M. B. jako wspólnicy (...) Spółki Cywilnej w L. oraz zainteresowani J. B., W. P., R. P. (1), H. U. i D. Ź. wnieśli o ich uchylenie w całości i zasądzenie od organu rentowego na ich rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zarzucili:

1. naruszenie art. 7 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez nie podjęcie czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, a w szczególności nie przesłuchanie ubezpieczonych w zakresie wszystkich, istotnych okoliczności związanych z zawarciem i realizacją umów zleceń pomiędzy ubezpieczonymi a płatnikiem składek i w konsekwencji błędne przyjęcie do podstawy wymiaru składek kwot wynagrodzeń z dwóch umów zleceń;
2. art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń poprzez nie uwzględnienie zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych skutkującego objęciem ubezpieczonych obowiązkowo ubezpieczeniom z tytułu tej umowy, która została zawarta najwcześniej;
3. art. 353¹ k.c. w związku z art. 734 § 1 k.c. i 750 k.c. oraz art. 58 § 1 w związku z art. 83 § 1 k.c. (w powiązaniu z art. 6 ust. 1, art. 9 ust. 2 i art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) przez błędne i sprzeczne ze stanem faktycznym przyjęcie, że: „zawieranie dwóch umów zleceń w tym samym czasie z jedną osobą miało na celu obejście prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. w zakresie ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych” oraz „zawieranie dwóch umów zleceń z tą samą osobą spowodowało powstanie iluzorycznego zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych, w związku z którym doprowadzono do obniżenia podstawy wymiaru składek między innymi na Fundusz Pracy”

Na uzasadnienie odwołań podniesiono, że przedmiotowe umowy zlecenia obejmowały swym zakresem różne rodzaje obowiązków i czynności, co uzasadniało przyjęcie do podstawy wymiaru składek wynagrodzenia z tej umowy, która została zawarta najwcześniej. Skarżący podnieśli, że uregulowanie ich stosunków prawnych dwiema umowami zlecenia jest dozwolone przez prawo i jest zgodne z zasadą swobody umów, a także nie powoduje obejście prawa, bowiem zakresy przedmiotowych umów nie są tożsame.

Zainteresowani J. B., W. P., R. P. (1), H. U. i D. Ź. zarzucili dodatkowo naruszenie art. 10 § 1 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. poprzez uniemożliwienie im wzięcia czynnego udziału w każdym stadium postępowania, na skutek spóźnionego powiadomienia o wszczęciu postępowania (tj. powiadomienia już po sporządzeniu protokołu kontroli i przeprowadzeniu postępowania dowodowego).

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o ich oddalenie, oraz zasądzenie od płatnika składek zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem według norm przepisanych.

Zarządzeniami z dnia 8, 13, 15 i 20 maja 2014 r. Sąd połączył sprawy z odwołań płatnika i zainteresowanych od powyższych decyzji do łącznego ich rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt sprawy VU 2152/14.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek (...) Spółka cywilna J. T. M. B. z siedzibą w L. prowadzi działalność w zakresie usług ochroniarskich, między innymi na terenie obiektów spółki (...) w P., z którą w 1998 r. zawarł umowę na czas nieokreślony o świadczenie usług w zakresie strzeżenia mienia znajdującego się na terenie zleceniodawcy.

Przedmiot działalności przedsiębiorstwa płatnika na obiektach (...) do grudnia 2012 r. wykonywany był głównie w oparciu o umowy zlecenia zawarte między innymi z J. B., W. P., R. P. (1) H. U. i D. Ż..

Początkowo – do marca 2008 r. płatnik zawierał jedną umowę zlecenia, mocą której zleceniobiorcy zobowiązywali się do świadczenia usługi polegającej na dozorcze mienia obsłudze recepcji spółki (...). W ramach tej umowy zleceniobiorcy mieli obowiązek dbania o czystość i porządek w miejscu pracy. Czynności porządkowe wykonywali we własnym zakresie w czasie dozoru, dowolnie gospodarując na to czas. Sam dozór polegał głównie na dokonywaniu obchodów powierzonego terenu oraz na kontrolowaniu ruchu pojazdów i osób.

Od marca 2008 r. płatnik zawierał z zainteresowanymi dwie umowy zlecenia. Na podstawie pierwszej z nich zleceniobiorca zobowiązywał się do świadczenia usług związanych z wykonywaniem prac porządkowych i utrzymaniem czystości na powierzonym terenie spółki (...). Przewidywała ona wynagrodzenie miesięczne w wysokości 300 zł brutto. Przedmiotem drugiej umowy zlecenia zawieranej w tym samym dniu było dozorowanie i strzeżenie mienia powierzonego zleceniodawcy na terenie spółki (...). Wynagrodzenie z tytułu wykonania tej umowy było wyższe i wynosiło zazwyczaj 900 zł brutto miesięcznie, a następnie było zwiększane kolejnymi aneksami. Wypłata wynagrodzenia za obie umowy następowała na podstawie jednego rachunku, wskazującego jedną kwotę, będącą sumą wynagrodzeń z dwóch umów zlecenia. Rachunki te wystawiał płatnik.

Zleceniobiorcy, będący związani dwoma umowami zlecenia, prace porządkowe mogli wykonywać w czasie sprawowanego przez nich dozoru. Prace te były wykonywane, jeśli istniała potrzeba uporządkowania miejsca pracy, tj. stróżówki (wartowni) oraz terenu wokół stróżówki i bram wjazdowych. Polegały one generalnie na myciu okien stróżówki, odkurzaniu jej wnętrza oraz ścian, odśnieżaniu i grabieniu okolic wjazdu na teren spółki (...). Stróżówki były wyposażone przez właściciela dozorowanych obiektów w miotły, łopaty do odśnieżania i odkurzacze. Płatnik wyposażał swoich zleceniobiorców w płyny do mycia okien i drobne akcesoria do sprzątnięcia.

Na obiektach spółki (...) kompleksowe czynności związane z utrzymaniem czystości wykonywała firma zewnętrzna (...) z C..

Płatnik składek, stosownie do dokonanej w tym zakresie korekty dokumentów rozliczeniowych w sierpniu 2013 r., za okres wsteczny od miesiąca obowiązywania dwóch umów zlecenia wskazał, że podstawą wymiaru składek jest wynagrodzenie wynikające z pierwszej z zawartych umów zlecenia, która stanowiła podstawę objęcia zleceniobiorców ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, wypadkowymi oraz zdrowotnymi. Przychody z tytułu drugiej umowy traktował jedynie jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Dowody: akta kontroli ZUS : - protokół kontroli, k. 723-783; aneks do protokołu kontroli – k. 785-791, umowa z 1998r. z (...) i aneksy- k. 67-83, przesłuchanie płatnika składek M. B., k. 687-695, 715-721; rachunki i zestawienia umów zleceń za okres od 03.2008 do 05.2012 r. – k. 187-639;

akta sądowe: - przesłuchanie wnioskodawców M. B. i J. T. – k.76v, e-protokół: 00:23:44-00:47:00.

Przebieg umów zawieranych przez płatnika składek z zainteresowanymi kształtował się następująco:

I. w dniu 1 września 2010 r. płatnik składek zawarł umowę zlecenia nr (...) z J. B. na czas nieokreślony, na mocy której zainteresowany zobowiązał się do wykonywania prac porządkowych oraz utrzymania czystości na terenie (...) Sp. z o.o. w P.. Strony ustaliły, iż z tytułu wykonywanych czynności zleceniobiorca otrzyma wynagrodzenie w wysokości 300 zł brutto miesięcznie.

Również w dniu 1 września 2010 r. strony zawarły drugą umowę zlecenia nr (...) na czas nieokreślony, w której zainteresowany zobowiązał się do dozorowania i strzeżenia mienia powierzonego zleceniodawcy na terenie (...) Sp. z o.o. w P., za wynagrodzeniem w wysokości 900 zł brutto miesięcznie. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia, na mocy kolejnych aneksów do umowy nr (...), wynosiła: 1100 zł – od 1 stycznia 2011 r., 1200 zł – od 1 stycznia 2012 r., 450 zł – od 1 lipca 2012 r. i 700 zł – od 1 września 2012 r.

Do obowiązków zainteresowanego, wynikających z umowy o dozór mienia, należała także dbałość o porządek i utrzymanie czystości w jego miejscu pracy.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie wypadkowe i zdrowotne zainteresowanego jako zleceniobiorcy u płatnika składek wynosi:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia [zł.]			
		emerytalne (zł.)	rentowe (zł.)	
		Wypadkowe (zł.)	Zdrowotne (zł.)	
09-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
10-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
11-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
12-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
01-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
02-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
03-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
04-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
05-2011	1400,00	1400,00	1242,36	

06-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
07-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
08-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
09-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
10-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
11-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
12-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
01-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
02-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
03-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
04-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
05-2012	1500,00	1500,00	1331,10	

Dowody: akta ZUS : umowy zlecenia z aneksami, k. 99-105; wyjaśnienia ubezpieczonego, k. 651-657;

akta sądowe : - zeznania ubezpieczonego, k. 36, e-protokół 00:14:54-00:30:00

II. w dniu 1 kwietnia 2009 r. płatnik składek zawarł umowę zlecenia nr (...) z W. P. na czas nieokreślony, na mocy której zainteresowana zobowiązała się do wykonywania prac porządkowych oraz utrzymania czystości na terenie (...) Sp. z o.o. w P.. Strony ustaliły, iż z tytułu wykonywanych czynności zleceniobiorczyni otrzyma wynagrodzenie w wysokości 300 zł brutto miesięcznie.

Również w dniu 1 kwietnia 2008 r. strony zawarły drugą umowę zlecenia nr (...) na czas nieokreślony, w której zainteresowana zobowiązała się do dozoru i strzeżenia mienia powierzonego zleceniodawcy na terenie (...) Sp. z o.o. w P., za wynagrodzeniem w wysokości 800 zł brutto miesięcznie. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia, na mocy aneksu do umowy nr (...) z dnia 1 stycznia 2009 r. wynosiła 900 zł.

Pismem z dnia 14 września 2009 r. W. P. wypowiedziała umowy zlecenia Nr (...) ze skutkiem na dzień 30 września 2009 r.

W dniu 1 lutego 2012 r. płatnik składek zawarł umowę zlecenia nr (...) z W. P. na czas nieokreślony, na mocy której zainteresowana zobowiązała się do wykonywania prac porządkowych oraz utrzymania czystości na terenie (...) Sp. z o.o. w P., za wynagrodzeniem w wysokości 300 zł brutto miesięcznie.

Również w dniu 1 lutego 2012 r. strony zawarły drugą umowę zlecenia nr (...) na czas nieokreślony, w której zainteresowana zobowiązała się do dozoru i strzeżenia mienia powierzonego zleceniodawcy na terenie (...) Sp. z o.o. w P., za wynagrodzeniem w wysokości 1200 zł brutto miesięcznie. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia, na mocy dwóch kolejnych aneksów do umowy nr (...) wyniosła: 450 zł od 1 lipca 2012 r. i 700 zł – od 1 września 2012 r.

Do obowiązków zainteresowanej, wynikających z umów o dozór mienia z roku 2008 i 2012, należała także dbałość o porządek i utrzymanie czystości w miejscu pracy. Prace porządkowe polegały głównie na myciu okien stróżówki, odkurzaniu jej wnętrza, a w razie potrzeby grabiła liście i odśnieżała teren wokół stróżówki i bramy wjazdowej.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie wypadkowe i zdrowotne zainteresowanej jako zleceniobiorcy u płatnika składek wynosi:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia [zł.]			
	emerytalne rentowe (zł.)	Wypadkowe (zł.)	Zdrowotne (zł.)	
04-2008	1100,00	1100,00	976,14	
05-2008	1100,00	1100,00	976,14	
06-2008	1100,00	1100,00	976,14	
07-2008	1100,00	1100,00	976,14	
08-2008	1100,00	1100,00	976,14	
09-2008	1100,00	1100,00	976,14	
10-2008	1100,00	1100,00	976,14	
11-2008	1100,00	1100,00	976,14	
12-2008	1100,00	1100,00	976,14	
01-2009	1200,00	1200,00	1064,88	

02-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
03-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
04-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
05-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
06-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
07-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
08-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
09-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
03-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
04-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
05-2012	1500,00	1500,00	1331,10	

Dowody: akta ZUS : umowy zlecenia z aneksami, k. 111-121; wyjaśnienia ubezpieczonej, k. 667-673;

akta sądowe: - zeznania ubezpieczonej, k. 36, e-protokół 00:39:00-00:54:00

III. w dniu 1 października 2009 r. płatnik składek zawarł umowę zlecenia nr (...) z R. P. (1) na czas nieokreślony, na mocy której zainteresowany zobowiązał się do wykonywania prac porządkowych oraz utrzymania czystości na terenie (...) Sp. z o.o. w P.. Strony ustaliły, iż z tytułu wykonywanych czynności zleceniobiorca otrzyma wynagrodzenie w wysokości 300 zł brutto miesięcznie.

Również w dniu 1 października 2009 r. strony zawarły drugą umowę zlecenia nr (...) na czas nieokreślony, w której zainteresowany zobowiązał się do dozoru i strzeżenia mienia powierzonego zleceniodawcy na terenie (...) Sp. z o.o. w P., za wynagrodzeniem w wysokości 900 zł brutto miesięcznie. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia, na mocy kolejnych aneksów do umowy nr (...), wynosiła: 1100 zł – od 1 stycznia 2011 r., 1200 zł – od 1 stycznia 2012 r., 450 zł – od 1 lipca 2012 r. i 700 zł – od 1 września 2012 r.

Prace porządkowe, jakie wykonywał zainteresowany, polegały głównie na myciu okien stróżówki, odkurzaniu jej wnętrza, a w razie potrzeby grabił liście i odśnieżał teren wokół stróżówki i bramy wjazdowej.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie wypadkowe i zdrowotne zainteresowanego jako zleceniobiorcy u płatnika składek wynosi:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia [zł.]			
	emerytalne rentowe (zł.)	Wypadkowe (zł.)	Zdrowotne (zł.)	
10-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
11-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
12-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
01-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
02-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
03-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
04-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
05-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
06-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
07-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
08-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
09-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
10-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
11-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
12-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
01-2011	1400,00	1400,00	1242,36	

02-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
03-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
04-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
05-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
06-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
07-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
08-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
09-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
10-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
11-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
12-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
01-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
02-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
03-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
04-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
05-2012	1500,00	1500,00	1331,10	

Dowody: akta ZUS : umowy zlecenia z aneksami, k. 127-133; wyjaśnienia ubezpieczonego, k. 675-681;

akta sądowe: - zeznania ubezpieczonego, k. 36, e-protokół 00:56:54-01:10:00

IV. w dniu 1 marca 2008 r. płatnik składek zawarł umowę zlecenia nr (...) z H. U. na czas nieokreślony, na mocy której zainteresowany zobowiązał się do wykonywania prac porządkowych oraz utrzymania czystości na terenie (...) Sp. z o.o. w P.. Strony ustaliły, iż z tytułu wykonywanych czynności zleceniobiorca otrzyma wynagrodzenie w wysokości 300 zł brutto miesięcznie.

Również w dniu 1 marca 2008 r. strony zawarły drugą umowę zlecenia nr (...) na czas nieokreślony, w której zainteresowany zobowiązał się do dozoru i strzeżenia mienia powierzonego zleceniodawcy na terenie (...) Sp. z o.o. w P., za wynagrodzeniem w wysokości 800 zł brutto miesięcznie. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia, na mocy kolejnych aneksów do umowy nr (...), wynosiła: 900 zł – od 1 czerwca 2009 r., 1100 zł – od 1 stycznia 2011 r., 1200 zł – od 1 stycznia 2012 r., 450 zł – od 1 lipca 2012 r. i 700 zł – od 1 września 2012 r.

Zainteresowany H. U. przed organem rentowym w postępowaniu wyjaśniającym zeznał, że podpisał umowę tylko w zakresie dozoru i strzeżenia mienia i było to w marcu 2008 r., zaś umowę w zakresie wykonywania prac porządkowych podpisał w roku 2012. Zgodził się na jej podpisanie, gdyż płatnik zapewniał go, że jego wynagrodzenie się nie zmieni. Twierdził też, że do maja 2012 r. nie wykonywał czynności w zakresie prac porządkowych i utrzymania czystości, do jego głównych obowiązków należało dozoru i strzeżenie mienia. Na pytanie urzędnika ZUS: „Czy wykonując prace w zakresie dozoru mienia musiał pan dbać o porządek i utrzymanie czystości w swoim miejscu pracy.?” zainteresowany podał: „Tak, to należało do moich obowiązków wynikające z zawartej umowy zlecenia w zakresie dozoru mienia, mianowicie utrzymanie czystości w swoim miejscu pracy – odgrabianie śniegu, grabienie liści wokół wartowni i podlewanie kwiatów.” Uzupełniając swoje wyjaśnienia w toku postępowania administracyjnego ubezpieczony podał, że nie pamięta czy dokument podpisywany w 2012 roku był umową czy też aneksem do umowy.

Zeznając przed sądem zainteresowany podał, że od początku jego współpracy z płatnikiem wiązały go dwie umowy zlecenia – pierwsza dotycząca sprzątnania, druga dozoru. Tłumacząc rozbieżność jego zeznań podał, że nie czytał protokołu przesłuchania w postępowaniu administracyjnym przed jego podpisaniem.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie wypadkowe i zdrowotne zainteresowanego jako zleceniobiorcy u płatnika składek wynosi:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia [zł.]				
		emerytalne	rentowe (zł.)	Wypadkowe (zł.)	Zdrowotne (zł.)
04-2008	1100,00		1100,00	976,14	
05-2008	1100,00		1100,00	976,14	
06-2008	1100,00		1100,00	976,14	
07-2008	1100,00		1100,00	976,14	
08-2008	1100,00		1100,00	976,14	
09-2008	1100,00		1100,00	976,14	
10-2008	1100,00		1100,00	976,14	

11-2008	1100,00	1100,00	976,14	
12-2008	1100,00	1100,00	976,14	
01-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
02-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
03-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
04-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
05-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
06-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
07-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
08-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
09-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
10-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
11-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
12-2009	1200,00	1200,00	1064,88	
01-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
02-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
03-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
04-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
05-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
06-2010	1200,00	1200,00	1064,88	

07-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
08-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
09-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
10-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
11-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
12-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
01-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
02-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
03-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
04-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
05-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
06-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
07-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
08-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
09-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
10-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
11-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
12-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
01-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
02-2012	1500,00	1500,00	1331,10	

03-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
04-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
05-2012	1500,00	1500,00	1331,10	

Dowody: akta ZUS : umowy zlecenia z aneksami, k. 85-93; wyjaśnienia ubezpieczonego, k. 643-649, 703-707;

akta sądowe: - zeznania ubezpieczonego, k. 76v, e-protokół 00:07:00-00:23:00

V. w dniu 1 marca 2008 r. płatnik składek zawarł umowę zlecenia nr (...) z D. Ż. na czas nieokreślony, na mocy której zainteresowany zobowiązał się do wykonywania prac porządkowych oraz utrzymania czystości na terenie (...) Sp. z o.o. w P.. Strony ustaliły, iż z tytułu wykonywanych czynności zleceniobiorca otrzyma wynagrodzenie w wysokości 400 zł brutto miesięcznie. Aneksami do tej umowy z dnia 1 stycznia 2009 r. i z 1 września 2009 r. zmieniono wysokość wynagrodzenia odpowiednio na 600 zł, a następnie na 300 zł brutto miesięcznie.

W dniu 1 września 2009 r. strony zawarły drugą umowę zlecenia o nr (...) na czas nieokreślony, w której zainteresowany zobowiązał się do dozoru i strzeżenia mienia powierzonego zleceniodawcy na terenie (...) Sp. z o.o. w P., za wynagrodzeniem w wysokości 900 zł brutto miesięcznie. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia, na mocy kolejnych aneksów do umowy nr (...), wynosiła: 1100 zł – od 1 stycznia 2011 r., 1200 zł – od 1 stycznia 2012 r., 450 zł – od 1 lipca 2012 r. i 700 zł – od 1 września 2012 r.

Do obowiązków zainteresowanego, wynikających z umowy o dozór mienia, należała także dbałość o porządek i utrzymanie czystości w jego miejscu pracy. Prace porządkowe, jakie wykonywał polegały na myciu okien stróżówki, jej odkurzanie, mycie ścian, porządkowanie terenu wokół niej w razie potrzeby. Czynności te D. Ż. wykonywał w trakcie pełnienia dozoru i zajmowały mu średnio pół godziny dziennie.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie wypadkowe i zdrowotne zainteresowanego jako zleceniobiorcy u płatnika składek wynosi:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia [zł.]				
		emerytalne (zł.)	rentowe (zł.)	Wypadkowe (zł.)	Zdrowotne (zł.)
09-2009	1200,00			1200,00	1064,88
10-2009	1200,00			1200,00	1064,88
11-2009	1200,00			1200,00	1064,88
12-2009	1200,00			1200,00	1064,88

01-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
02-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
03-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
04-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
05-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
06-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
07-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
08-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
09-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
10-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
11-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
12-2010	1200,00	1200,00	1064,88	
01-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
02-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
03-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
04-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
05-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
06-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
07-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
08-2011	1400,00	1400,00	1242,36	

09-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
10-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
11-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
12-2011	1400,00	1400,00	1242,36	
01-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
02-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
03-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
04-2012	1500,00	1500,00	1331,10	
05-2012	1500,00	1500,00	1331,10	

Dowody: akta ZUS : umowy zlecenia z aneksami, k. 143-149; wyjaśnienia ubezpieczonego, k. 659-665, 699-701;

akta sądowe: - zeznania ubezpieczonego, k. 37, e-protokół 01:11:54-01:19:00

Płatnik składek nie zadeklarował od przychodów osób wykonujących pracę na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych kwot należnych składek na Fundusz Pracy, wynoszących:

- po 27,59 zł - za każdy miesiąc od stycznia 2008 r. do grudnia 2008 r.,
- po 33,08 zł - za każdy miesiąc od stycznia 2010 r. do lutego 2010 r.,
- po 34,30 zł - za każdy miesiąc od stycznia 2011 r. do grudnia 2011 r.,
- 36,75 zł - za styczeń 2012 r.

Nie zadeklarował również należnych składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwotach:

- 3,73 zł - za marzec 2008 r.;
- po 4,83 zł - za każdy miesiąc od kwietnia 2008 r. do grudnia 2008 r.,
- po 5,48 zł - za każdy miesiąc od stycznia 2009 r. do czerwca 2009 r.,
- po 3,68 zł - za każdy miesiąc od lipca 2009 r. do grudnia 2009 r.,
- po 3,75 zł - za każdy miesiąc od stycznia 2010 r. do lutego 2010 r.,
- po 2,40 zł - za każdy miesiąc od marca 2010 r. do kwietnia 2010 r.,

- po 1,20 zł - za każdy miesiąc od maja 2010 r. do grudnia 2011 r.,
- po 1,40 zł - za każdy miesiąc od stycznia 2011 r. do grudnia 2011 r.,
- po 0,70 zł - za każdy miesiąc od lipca 2012 r. do sierpnia 2012 r.,
- po 1,00 zł - za każdy miesiąc od września 2012 r. do grudnia 2012 r.

(n i e s p o r n e)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania płatnika składek oraz wnioskodawców nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9 osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, z zastrzeżeniem ust. 4 (osoby określone w ust. 1 pkt 4 nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli są uczniami gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych lub studentami, do ukończenia 26 lat). Osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu (art. 12). Jak wynika natomiast z art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy. Zgodnie z art. 9 ust. 4a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 (osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia), mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, przy czym w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników nie uwzględnia się wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną), jeżeli w umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie. Jak wynika natomiast z art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Ponadto, zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2006 r. Nr 158, poz. 1121 ze zm.) składkę na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ustala się od wypłat stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wysokość składki na Fundusz określa ustawa budżetowa (ust. 2). Do czasu określenia wysokości składki przez ustawę budżetową, stosuje się składkę w wysokości ustalonej na rok poprzedni. Po ustaleniu wysokości składki przez ustawę budżetową, płatnicy składki dokonują korekty wysokości wpłat od początku roku budżetowego w pierwszym miesiącu następującym po miesiącu, w którym została ogłoszona ustawa budżetowa (ust.3).

Stosownie do art. 104 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415) obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalone od kwot stanowiących

podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, a w przypadku osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, co najmniej wynagrodzenie, o którym mowa w tym przepisie, a w przypadku osób wykonujących pracę w okresie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, co najmniej 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę opłacają pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne za osoby wykonujące pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Z analizy przytoczonych przepisów wynika, że osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu. W stosunku do tej grupy zatrudnionych zachodzi również obowiązek opłacania składek na FP i FGŚP. Z treści art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika natomiast, że osoby wykonujące pracę na podstawie umowy o dzieło nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, brak również obowiązku opłacania składek na FP i FGŚP.

Na gruncie niniejszej sprawy jej stan faktyczny w zakresie istotnych dla rozstrzygnięcia faktów jest niesporny. W świetle treści uzasadnień odwołań istota rozpoznawanych spraw sprowadza się jedynie do oceny charakteru zawartych pomiędzy płatnikiem składek i osobami zainteresowanymi umów. O ile bowiem płatnik składek pozostawał w przekonaniu, iż umowy te nie tylko z powodu ich treści ale także i z opartej na swobodzie zawierania umów woli stron, stanowiły dwa odrębne tytuły do objęcia ubezpieczonych obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalno-rentowym w rozumieniu art. 9 ust. 2 ustawy systemowej, to w przekonaniu organu rentowego, z przyczyn wskazanych w uzasadnieniach decyzji i odpowiedzi na odwołania, zawarte umowy zlecenia tworzyły jeden stosunek zobowiązaniowy, gdyż ich zakresy przedmiotowy pokrywają się.

Odnosząc się do argumentów płatnika składek podkreślić należy, że z mocy podstawowych zasad obowiązujących w naszym systemie prawa strony umowy mają – ograniczoną jednak bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa i zasadami współżycia społecznego – swobodę zawarcia umowy, wyboru kontrahenta i ukształtowania treści stosunku prawnego z wykorzystaniem wszelkich form prawnych dopuszczalnych przez prawo. Wskazać przy tym należy, że nadana umowie określona treść nie przesądza o charakterze łączącego strony stosunku prawnego. Tym samym brak jest podstaw do traktowania go jako innego rodzaju stosunku prawnego i wywodzenia z tego określonych skutków prawnych, ale tylko dopóty, dopóki treść stosunku prawnego zawianego przez strony i sposób wykonywania zobowiązań nie sprzeciwiają się istotnym regulacjom mającym za przedmiot dany typ umowy.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że mimo zawarcia dwóch umów zlecenia, między płatnikiem a zleceniobiorcami powstał jeden stosunek prawny, gdyż zakres przedmiotowy umowy dotyczącej świadczenia usług w zakresie utrzymania porządku na terenie strzeżonym, odpowiadał de facto części zakresu obowiązków, jaki nakładała na ubezpieczonych umowa zlecenia dotycząca dozoru i stróżowania. W konsekwencji Sąd Okręgowy za prawidłowe uznał stanowisko organu rentowego, że oskładkowaniu podlegał cały dochód uzyskany przez ubezpieczonych z obu umów zlecenia, gdyż zawieranie dwóch odrębnych umów zlecenia było nadużyciem prawa.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, która z punktu widzenia formalnego (pozornie) nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. Chodzi tu zatem o wywołanie skutku sprzecznego z prawem (podobnie uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04, OSNP 2005 nr 15, poz.235). Ujmując sprawę z pewnym uproszczeniem należy stwierdzić, że obejście ustawy to zachowanie podmiotu prawa, który napotykać prawny zakaz dokonania określonej czynności prawnej „obchodzi” go w ten sposób, że dokonuje innej niezakazanej formalnie czynności w celu osiągnięcia

skutku związanego z czynnością zakazaną, a tym samym sprzecznego z prawem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 r., III UK 89/05, OSNP 2006, nr 11-12, poz.192).

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszej sprawy zauważyć należy, iż zawarcie przez wnioskodawcę umów o świadczenie usług dotyczących prac porządkowych oraz utrzymania czystości na terenie (...) Sp. z o.o. w P., przy jednoczesnym związaniu umową dotyczącą usług dozoru i stróżowania na tym samym obiekcie, musi być oceniane w aspekcie skorzystania z instytucji przewidzianej w przepisie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz.1585 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust.1 pkt 2, 4 - 6 i 10, jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń. Jednakże w ocenie Sądu zamiarem ustawodawcy było stosowanie tej instytucji wówczas, gdy u danej osoby wystąpi rzeczywisty zbieg tytułów do podlegania ubezpieczeniu społecznemu, nie zaś wtedy, gdy ubezpieczony w sposób sztuczny i nienaturalny doprowadza do wytworzenia takiego zbiegu, wyłącznie na użytek skorzystania ze swoistego ustawowego dobrodziejstwa przewidzianego w przepisie art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Co do zasady możliwe jest zatrudnienie w oparciu o dwie umowy zlecenia czy umowy o świadczenie usług, ale tylko w sytuacji, gdy są one przedmiotowo odrębne i dla podmiotów zawierających umowy odrębność tych umów na realny wymiar i wynika z rzeczywistej potrzeby rozdzielenie obowiązków (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dn. 25 czerwca 2013 r., III AUa 1945/12 i z 11 maja 2012 r., III AUa 908/11).

Tymczasem, jak wynika z całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, umowa o wykonywanie prac porządkowych nie nakładała w rzeczywistości na zleceniobiorców obowiązków dodatkowych, które nie wchodziłyby w zakres usług dozoru i stróżowania.

Jak wynika z wyjaśnień samych płatników, korespondujących z dokumentami zebranymi w sprawie, początkowo (...) s.c. wywiązywała się z obowiązku dozoru obiektów spółki (...) zatrudniając podwykonawców - na umowę zlecenia, której przedmiot był określony ogólnie jako dozór mienia i obsługa recepcji (stróżówki) spółki (...). W jej ramach zleceniobiorcy wykonywali niezbędne czynności związane z utrzymaniem miejsca swej pracy. Jak wynika z wyjaśnień M. B., umowy zawierane od marca 2008 r. na prace porządkowe i sprzątanie obejmować miały dokładnie te czynności, które były wykonywane w ramach dotychczasowych umów dotyczących usługi dozoru. Istotne jest też to, że umowy zawierane przez płatnika od marca 2008 r. nie zawierały wyszczególnienia obowiązków, jakie na ich mocy obciążały zleceniobiorców i z których mogliby być rozliczani. Jak wynika z zeznań wszystkich ubezpieczonych, których praw dotyczą zaskarżone decyzje, prace porządkowe nie odbiegały od typowych prac stróża – dozorczy i polegały na odśnieżaniu i zmiataniu wjazdów i terenów przy bramach i wokół stróżówki oraz utrzymanie samej stróżówki w schludnym stanie – poprzez przemycie okien, czy też jej odkurzenie. Czynności porządkowe były wykonywane w czasie pełnienia dozoru, tylko w razie konieczności i tylko w wymiarze koniecznym do sprawowania usługi dozoru – w tym do sprawnego kontrolowania ruchu pojazdów i osób i ich odprawiania. Nie wymagały one przy tym zaangażowania ubezpieczonych w czasie dłuższym niż czas sprawowania dozoru, gdyż wykonywane były w trakcie stróżowania, „w wolniejszych chwilach”. Prace porządkowe wykonywane były po zakończeniu dozoru tylko w przypadku, gdy ubezpieczony nie wygospodarował sobie na nie czasu podczas służby. Taki sposób wykonywania zleconych czynności porządkowych był zgodny z wolą i intencją płatnika. Obraz rzeczywistego przebiegu pracy ubezpieczonych J. B., W. P., R. P. (1), H. U. i D. Ż., jaki wyłania się z ich zeznań, nie pozostawia wątpliwości, że wykonywane przez nich w spornym okresie prace porządkowe miały znikomą wymiar i były nierozdzielnie związane z usługą dozoru i stróżowania. Co więcej płatnik nie był zobowiązany w ramach umowy z 1998 r. ze Spółką (...) do wykonywania prac porządkowych i sprzątania na powierzonym terenie, a nadto działał na nim inny podmiot, zajmujący się kompleksowymi usługami porządkowymi.

Rozdzielenie obowiązków dozoru i utrzymania porządku miało zatem znaczenie iluzoryczne, gdyż płatnik nie miał realnej potrzeby zawierania odrębnej umowy na prace porządkowe przy stróżówce, by były one wykonywane przez dozorców. W ocenie Sądu jedynym rzeczywistym motywem zawarcia drugiej umowy zlecenia na sprzątanie z niższym

wynagrodzeniem była chęć znaczącego obniżenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, w wyniku wybrania tej umowy jako tytułu do podlegania ubezpieczeniu społecznemu, co powodowała obejście prawa.

Takie zachowanie nie zasługuje też na akceptację z punktu widzenia zasad, na jakich opiera się funkcjonowanie całego systemu ubezpieczeń społecznych, ponieważ korzyść osiągana w ten sposób przez strony umowy odbywa się kosztem innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych, zwłaszcza innych przedsiębiorców nie podejmujących tego rodzaju praktyk. W niniejszej sprawie miała miejsce taka sytuacja, iż płatnik dokonał czynności, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwiały się przepisom ustawowym, lecz w rzeczywistości zmierzały do wywołania celu, którego osiągnięcie jest zakazane przez ustawę.

Podkreślić przy tym należy, że przepisy obowiązujące w zakresie ubezpieczeń społecznych pozwalały na dokonywanie wyboru tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, co jest oczywiście rzeczą bezsporną, jednak w sferze ubezpieczeń społecznych nie można przyznawać pierwszeństwa fikcyjnym stanom rzeczy. Dokonanie wyboru tytułu ubezpieczenia społecznego jest więc dopuszczalne tylko wtedy, gdy każda z form działalności, uznawanych przez ustawodawcę za samodzielny tytuł do podlegania ubezpieczeniom, jest rzeczywiście realizowana i daje się wyodrębnić od pozostałej działalności.

Mając na względzie powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., pozbawione uzasadnionych podstaw odwołania oddalił.

W punkcie II wyroku Sąd orzekł o kosztach postępowania, stosując w tym względzie zasadę wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.